

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobců **1) T. Ch.**, zastoupeného Mgr. Milošem Ráboněm, advokátem, se sídlem Pekařská 12, 602 00 Brno, zastoupené JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem se sídlem Bašty 413/2, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna právního zástupce žalobce Mgr. Miloše Ráboně, advokáta se sídlem advokátní kanceláře Pekařská 12, 602 00 Brno, ve výši 2.600 Kč, bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Odměna právního zástupce žalobkyně JUDr. Tomáše Truschingera, advokáta se sídlem Bašty 413/2, 602 00 Brno, ve výši 4.719 Kč, bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením č. j. 41 A 83/2013-144 ze dne 4. 9. 2015 spojil ke společnému projednání věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 A 83/2013 a 41 A 84/2013 s tím, že nadále budou vedeny pod sp. zn. 41 A 83/2013. Jedná se o věci, kdy ve věci 41 A 83/2013 podával žalobu T. Ch. proti Ministerstvu práce a sociálních věcí a to proti jeho rozhodnutí ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK a ve věci původně vedené pod spisovou značkou 41 A 84/2013 podávala žalobu matka T. Ch., Ing. J. Ch., kdy žaloba směřovala rovněž proti Ministerstvu práce a sociálních věcí a napadala stejné rozhodnutí jako T. Ch., tj. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2013.

Ve věci, kde žalobcem byl T. Ch., Krajský soud v Brně vydal rozsudek č. j. 41 A 83/2013-112 a rozhodl dne 29. 10. 2014 tak, že žalobu žalobce zamítl. Krajský soud v Brně dospěl ve svém tehdejší rozsudku k tomu, že žalovaný se s odvolacími námitkami žalobce vypořádal tak, že PK MPSV v jeho případě zasedala v řádném složení, s jeho námitkami se řádně vypořádala a také je řádně a srozumitelně zdůvodnila. Bylo uvedeno, že žalobní námitky žalobce předestřené v žalobě nepřinášejí žádné nové argumenty, žalobce opakuje tytéž námitky, které byly uplatněny již v odvolacím řízení a na něž bylo v odvolacím řízení již reagováno. Soud uvedl, že má za to, že z posudkového závěru PK MPSV i z rozhodnutí žalovaného vyplývá, z jakých důvodů nebyla závislost žalobce u sporných základních životních potřeb uznána, a toto bylo jak PK, tak žalovaným zcela dostatečným a přesvědčivým způsobem odůvodněno.

Soud uvedl, že nezpochybňuje, že ne všechny aktivity základních fyzických potřeb žalobce s ohledem na jeho zdravotní stav zvládá zcela bez obtíží, je však nutné přihlédnout k tomu, že za neschopnost zvládat základní životní potřeby se pro účely přiznání příspěvku na péči podle ust. § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb., k zákonu o sociálních službách, považuje takový stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, nikoliv jakákoliv porucha funkčních schopností.

K námitce žalobce, že PK se nevypořádala s tím, že v dřívější době byl žalobce považován za osobu ve stupni závislosti III, a nyní ve stupni závislosti I., soud také za důvodnou nepodkládá, neboť s touto námitkou se rovněž PK MPSV v posudku vypořádala.

Pokud pak žalobce namítal, že pokud jde o jeho matku Ing. J. Ch., která jak uvádí, v důsledku péče o něho, téměř dvacet let nebyla zdravotně a sociálně pojištěná, a v případě, že by žalobce byl uznán za osobu závislou v I. stupni, dostalo by jí to do velkých finančních problémů, v tomto směru soud poukázal na to, že u Krajského soudu v Brně Ing. J. Ch. podala žalobu sama, a to právě z důvodů, jež tvrdí žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a věc je vedena u tohoto soudu pod sp. zn. 41 A 84/2013. Proti tomuto rozsudku podala kasační stížnost Ing. J. Ch., když uváděla, že jí, jako zástupkyni žalobce ve správním řízení napadené rozhodnutí žalovaného nebylo nikdy doručeno.

Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 4 Ads 250/2014-55, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2014, č. j. 41 A 83/2013-112 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatel konkrétně namítl, že ačkoliv ho ve správním řízení zastupovala jeho matka na základě generální plné moci, bylo rozhodnutí o odvolání doručeno přímo jemu, v důsledku čehož toto rozhodnutí nenabýlo právní moci a soud o něm nemohl v žalobním řízení rozhodnout. Uvedené pochybení namítal i v žalobě, avšak soud se s tímto žalobním bodem nevypořádal. Se stejnou námitkou se nevyrovnal ani žalovaný ve svém rozhodnutí.

Podle další stížnostní námitky nebylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nikdy vydáno, neboť v rozporu s § 25 odst., 4 zákona o sociálních službách nebyl jeho součástí posudek vydaný podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat a s uvedením dalších požadovaných skutečností. Rozhodnutí o odvolání proti takovému neexistujícímu rozhodnutí je proto nutné považovat za nicotné nebo nezákonné. Žalovaný se k této námitce vůbec nevyjádřil, ani nedoložil předání kompletního rozhodnutí obsahující posudek k poštovní přepravě. Uvedené pochybení bylo namítáno i v řízení o žalobě, avšak soud se jím vůbec nezabýval. Dále je uvedeno, že stěžovatel namítal, že se soud nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož se poslední posudek PK ze dne 6. 2. 2013 nezabýval lékařskými zprávami MUDr. Krejčířové ze dne 27. 6. 2013, MUDr. Lněničky ze dne 26. 7. 2013 a MUDr. Novotné ze dne 17. 5. 2013, které byly připojeny k žalobě, ačkoliv žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno až dne 15. 8. 2013, tedy dostatečnou dobu po vypracování těchto lékařských zpráv. Tato chyba by se přitom nestala, pokud by posudky nebyly tak staré nebo pokud by posudková komise měla k dispozici dokumentaci praktického lékaře.

Podle další kasační námitky se soud nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož byly opatřené lékařské zprávy poměrně slabé a vzbuzovaly pochybnosti o jejich vypovídací hodnotě ve vztahu k zdravotnímu stavu posuzovaného ke dni rozhodnutí správního orgánu. Konkrétně byly staré zpráva ošetřujícího lékaře 20 měsíců, zpráva o sociálním šetření 14 měsíců, posudek posudkové komise 10 měsíců a jeho doplnění 6 měsíců. Se stejnou námitkou se nevyrovnal ani žalovaný ve svém rozhodnutí.

Stěžovatel také namítal, že se soud nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož si žalovaný ve správním řízení po zrušení svého předchozího rozhodnutí ministryní práce a sociálních věcí nevyžádal nový posudek od posudkové komise. Se stejnou námitkou se nevyrovnal ani žalovaný ve svém rozhodnutí.

Podle další stížnostní námitky se soud nevypořádal se žalobním bodem, podle něhož byla ve správním řízení stanovena příliš krátká lhůta tří dnů pro vyjádření k podkladům rozhodnutí, když navíc o tomto právu byla vyrozuměna přímo postižená osoba, a nikoliv její zástupkyně.

Dle další kasační námitky se soud nevypořádal s žalobním bodem o porušení zásady rovnosti před zákonem kvůli odlišnému počtu příjemců příspěvku na péči na 10 tisíc obyvatel v jednotlivých krajích České republiky.

Stěžovatel rovněž namítl, že se soud nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož posuzování zdravotního stavu posudkovými komisemi Ministerstva práce a sociálních věcí odporuje zásadě, že nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci.

Podle další stížnostní námitky se soud nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož žalovaný nevysvětlil, proč bere jako přesvědčivý poslední posudek posudkové komise ze dne 30. 10. 2012 a jeho doplnění ze dne 6. 2. 2013, když existovaly dřívější posudky, které považovaly stěžovatele za závislého na pomoci jiné osoby v jiném stupni.

Dále namítl stěžovatel, že se soud náležitě nevypořádal s žalobním bodem, podle něhož v důsledku uznání za osobu závislou ve stupni I se jeho matka dostala do značných finančních problémů. Soud místo toho, aby se touto otázkou zabýval, odkázal na její řešení v řízení o žalobě vedené pod sp. zn. 41 A 84/2013.

V následujících kasačních námitkách stěžovatel poukázal na pochybení posudkové komise při posuzování jeho zdravotního stavu, která podle něho spočívala v nedostatečném odůvodnění závěru o posudkovém nadhodnocení při uznání třetího stupně závislosti v roce 2010, v nedostatečném zhodnocení námitek o neschopnosti zvládat základní životní potřeby oblékání, orientace, mobility a péče o zdraví. K těmto námitkám se nevyjádřil ani žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí.

Na základě těchto kasačních námitek tedy stěžovatel označil rozsudek soudu i rozhodnutí žalovaného o odvolání za nepřezkoumatelná a řízení jim předcházející za vadná.

Proti rozsudku podala kasační stížnost i matka žalobce, která měla postavení osoby zúčastněné na žalobním řízení. V doplnění kasační stížnosti uvedla, že ji podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. c) a d) s.ř.s. Konkrétně namítla, že ačkoliv ve správním řízení zastupovala žalobce na základě generální plné moci, bylo rozhodnutí o odvolání doručeno přímo jemu, v důsledku čehož toto rozhodnutí nenabývalo právní moci a soud o něm nemohl v žalobním řízení rozhodnout. Podle další stížnostní námitky nebylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně nikdy vydáno, neboť v rozporu s § 25 odst. 4 zákona o sociálních službách nebyl jeho součástí posudek vydaný podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat a s uvedením dalších požadovaných skutečností. Rozhodnutí o odvolání proti takovému neexistujícímu rozhodnutí je proto nutné považovat za nicotné nebo nezákonné. Žalovaný se k této námitce vůbec nevyjádřil, ani nedoložil předání kompletního rozhodnutí obsahujícího posudek k poštovní přepravě. Konečně stěžovatelka namítala, že ačkoliv byla v žalobě označena za osobu zúčastněnou na řízení a v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2014, č. j. 4 Ads 107/2013-29, byla považována za účastníka správního řízení podle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a za osobu aktivně legitimovanou k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s.ř.s., nerozuměl jí soud o probíhajícím soudním řízení. Podle stěžovatelky je tedy žalobou napadené rozhodnutí nicotné a řízení mu předcházející bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek jeho nezákonnost. Také stěžovatelka proto navrhla zrušení kasační stížnosti napadeného rozsudku a vrácení věci soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřil a ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky uvedl, že rozhodnutí o snížení příspěvku na péči bylo vydáno a doručeno a pokud by tomu tak nebylo, žalobce by se mohl sotva proti němu odvolat. Doručení tohoto rozhodnutí bez posudku okresní správy sociálního zabezpečení odpovídá běžné praxi, neboť žádný zákon neukládá zasílání podkladů pro rozhodnutí společně s rozhodnutím samotným. Posudek byl založen ve spise a žalobce, případně jeho zástupkyně,

mohli do spisu nahlédnout nebo si z něj pořídit kopii, což však neučinili. Do spisu nahlédla stěžovatelka dvakrát až v rámci odvolacího řízení, přičemž jí byly poskytnuty kopie všech posudků vypracovaných v řízení před správním orgánem I. i II. stupně. Kasační stížnost je tedy neopodstatněná, a proto navrhol žalovaný její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že nejprve se musel zabývat kasační námitkou, podle níž rozhodnutí žalovaného o odvolání není dosud pravomocné a krajský soud o něm nemohl v žalobním řízení rozhodovat, neboť bylo doručeno žalobci, ačkoliv správně mělo být zasláno jeho matce jako zástupkyni s generální plnou mocí. Nedostatek řádného doručení napadeného správního rozhodnutí žalobci spočívající v tom, že rozhodnutí bylo v rozporu s § 25 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, doručeno přímo jemu, a nikoli jeho zástupkyni, totiž brání bez dalšího projednání žaloby. Jedná se přitom o nedostatek, který lze odstranit tím, že soud nejprve uloží správnímu orgánu napadené rozhodnutí řádně doručit a po jeho doručení pokračuje v žalobním řízení (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004-78, publikovaný pod č. 450/2005 Sb. NSS). Závěry učiněné v tomto judikátu lze přitom plně vztáhnout i na správní řád z roku 2004, neboť i podle jeho ust. § 34 odst. 2 se písemnosti doručují pouze zástupci, s výjimkou případů, kdy má zastoupený v řízení něco osobně vykonat, jež se však na doručování rozhodnutí ve věci samé evidentně nevztahuje.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že v odvolacím řízení, které probíhalo po vydání rozhodnutí o odejmutí příspěvku na péči, udělil žalobce své matce dne 14. 2. 2013 písemnou plnou moc „*k zastupování v záležitostech, týkajících se odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce č. j. 24783/2012/BBA a možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dle spisové značky SZ/526/2015/9S-JMK, č. j. MPSV-UM/2075/13/9S-JMK ze dne 12. 2. 2013, zejména při jednáních před správními orgány i všemi ostatními dotčenými orgány, organizacemi, pro podávání žádostí a vyzvedávání dokladů týkajících se shora uvedené záležitosti*“. Tuto plnou moc udělil žalobce své matce od 14. 2. 2013 do odvolání. Za této situace muselo být rozhodnutí o odvolání v souladu s § 34 odst. 2 správního řádu z roku 2004 doručeno pouze zástupkyni žalobce, a nikoliv jemu samotnému.

Jestliže tedy v pořadí druhé rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK, bylo o pět dní později doručeno toliko žalobci, jedná se o nedostatek řádného doručení, který bránil jeho přezkoumání ve správním soudnictví. Z ust. § 72 odst. 1 s.ř.s. totiž vyplývá, že podání žaloby, zejména z hlediska počátku běhu lhůty, je vázané na řádné oznámení napadeného správního rozhodnutí. Teprve až od tohoto okamžiku plyne lhůta k případnému rozšíření žaloby na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body (§ 71 odst. 2 věta třetí s.ř.s.). Za této situace měl krajský soud ve shodě s rozsudkem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004-78, uložit žalovanému napadené rozhodnutí o odvolání řádně doručit zástupkyni žalobce, teprve až poté pokračovat v žalobním řízení a rozhodnutí správního orgánu přezkoumat v rozsahu námitek obsažených v žalobě a případně doplněných v dvouměsíční lhůtě od řádného doručení.

Uvedeným způsobem však krajský soud nepostupoval a tuto vadu řízení o žalobě bránilí jejímu projednání neodstranil, v důsledku čehož došlo k naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s., k němuž by musel Nejvyšší správní soud

přihlédnout i v případě, že by nebyl v kasační stížnosti namítán, jak vyplývá z § 109 odst. 4 téhož zákona. Za situace, kdy bez řádného doručení žalobou napadeného rozhodnutí nebyly dány podmínky pro vedení žalobního řízení ani pro vydání rozsudku krajského soudu, se již Nejvyšší správní soud nemohl zabývat dalšími stížnostními námitkami, které se vztahovaly k obsahu tohoto rozsudku i rozhodnutí o odvolání a k řízením jim předcházejícím.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s.ř.s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud podle § 110 odst. 4 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozhodnutí.

V dalším řízení tedy krajský soud uloží žalovanému řádně doručit jeho rozhodnutí ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK, zástupkyni žalobce a poté bude v žalobním řízení pokračovat. Jelikož k podání žaloby proti tomuto rozhodnutí je legitimována i matka žalobce, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2014, č. j. 4 Ads 107/2013-29, a jelikož tato žaloba byla doposud projednávána samostatně pod sp. zn. 41 A 84/2013, zváží krajský soud spojení obou věcí ke společnému projednání podle § 39 odst. 1 s.ř.s. Konečně pak se bude krajský soud v dalším řízení pečlivě zabývat všemi dosud uplatněnými žalobními námitkami a případně i námitkami vznesenými ve dvouměsíční lhůtě od řádného doručení rozhodnutí žalovaného a na základě nich učiní závěr, zda je rozhodnutí o odvolání přezkoumatelné, zda řízení jemu předcházející nebylo zatíženo vadou mající vliv na jeho zákonnost, a zda posudková komise posoudila zdravotní stav žalobce náležitým způsobem.

Krajskému soudu v Brně z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, ale i z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 107/2013-29 vyplynulo, že Ing. J. Ch., matce T. Ch., v daném řízení, které vyústilo vydáním rozhodnutí dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, které je předmětem tohoto soudního přezkumu, příslušelo také postavení účastnice řízení a mělo s ní být jednáno. Soud tedy shrnuje, že účastníky řízení, které vyústilo ve vydání shora citovaného rozhodnutí žalovaného, jsou T. Ch. a Ing. J. Ch., kteří oba napadali stejné rozhodnutí, a to rozhodnutí žalovaného vydané dne 15. 8. 2013 pod č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK a v průběhu správního řízení T. Ch. zmocnil matku Ing. J. Ch. k zastupování své osoby dne 14. 2. 2013, tedy udělil jí plnou moc, takže soud nejprve, v intencích názoru Nejvyššího správního soudu, vyzval žalovaného, aby doručil rozhodnutí ze dne 15. 8. 2013 také Ing. J. Ch., což se také stalo, jak vyplývá z předložené doručenky založené ve správním spise, z níž je patrné, že uvedené rozhodnutí J. Ch. převzala dne 16. 3. 2015.

Krajský soud v Brně, tedy po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu se musel vypořádat v dalším řízení s námitkami vznesenými jak T. Ch., tak Ing. J. Ch.

Zásadní žalobní námitkou T. Ch., ale i námitkou Ing. J. Ch. bylo to, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když dle jejich názoru při vypracování posudku PK MPSV, která posudek vypracovala dne 30. 10. 2012 a poté ještě doplňující posudek dne 6. 2. 2013, vycházela z lékařských zpráv, které neměly dostatečnou „sílu“, tedy dostatečnou vypovídací hodnotu o zdravotním stavu žalobce. U prvního jednání PK MPSV ČR dne 30. 10. 2012 posudková komise jednala bez jeho přítomnosti a navíc členem posudkové komise nebyl další lékař z oboru neurologie, přestože

zásadní zdravotní problém žalobce je neurologického charakteru, přítomen byl ortoped, což sice při druhém jednání dne 6. 2. 2013 posudková komise napravila, když členem posudkové komise byla již lékařka neuroložka a k tomuto druhému jednání PK MPSV žalobce předvolán byl a také se dostavil. Navíc pak měl žalobce za to, že jeho zdravotní stav byl PK MPSV zhodnocen, ale bezprostředně poté nebylo vydáno rozhodnutí, toto bylo vydáno až dne 15. 8. 2013, když posudky PK MPSV byly vypracovány v říjnu roku 2012 a v únoru 2013 a sociální šetření ve věci pak bylo provedeno již dne 23. 4. 2012, tedy před více než rokem a čtvrt před vydáním rozhodnutí žalovaného a nebyly zohledněny lékařské zprávy, které žalobce založil dodatečně, ale které byly předány před vydáním rozhodnutí žalovaného.

Navíc měl za to, že vzhledem k tomu, že žalobci byl dříve přiznán příspěvek na péči ve stupni III a tento byl snížen o dva stupně na stupeň č. I, mělo být rozhodnutí žalovaného náležitě zdůvodněno, zvláště se pak měl žalovaný řádně vypořádat a podrobně zdůvodnit s větou uvedenou v posudku PK MPSV ze dne 30. 10. 2012 o tom, že předchozí uznání III. stupně závislosti v roce 2010 bylo posudkově nadhodnocené. Uvedl, že v posudku PK MPSV z tohoto dne je sice toto tvrzení uvedeno, není však vůbec ničím zdůvodněno, tedy vůbec není zdůvodněno, proč v roce 2010 byl žalobci přiznán příspěvek na péči v III. stupni a nyní pouze v I. stupni.

Ing. J. Ch., která se od narození o svého syna T. Ch. stará, uvedla, že žalobcové nesouhlasí s tím, že žalobci nebyl přiznán nadále příspěvek na péči ve stupni III. Pokud jde o pohybové problémy, v této oblasti se jeho zdravotní stav nezlepšil. Žalobce nezvládá zejména nerovný terén, žalobkyně ho musí v podstatě všude doprovázet, a pokud jde o delší vzdálenosti, musí ho vozit na vozíku nebo autem ho dovést přímo na místo určení. Také nesouhlasila s neuznáním oblékání a obouvání, neboť s tímto má také žalobce značné problémy. Pokud jde o oblečení, tam, kde to jde, volí žalobce oblečení neformální, např. tepláky nebo kalhoty do gumy, protože se zapínáním knoflíků má velké problémy, s ohledem na špatnou jemnou motoriku to nedokáže. Nedokáže si zapnout knoflík u kalhot, ani u košile. Žalobce je však mladý člověk, studuje vysokou školu a např. na zkoušky musí chodit společensky oblečený, takže musí mít košili a normální kalhoty a zavazovat si boty na tkaničky. Pokud jde tedy o společenské oblečení, toto si nedokáže žalobce sám obléci, protože si nezapne knoflíky a nezaváže boty. Pokud pak jde o ostatní obuv, žalobkyně ji nechává pro žalobce předělávat, žalobkyně pro něho vždy musí zvolit vhodné oblečení. Dále pak volí, pokud to jde, obuv na suchý zip.

Žalobkyně tedy nesouhlasí s tím, že žalobci nebyla uznána mobilita, tento však nezvládá samostatně ani orientaci, neboť má výrazné problémy s očima a nezvládá ani péči o zdraví kvůli problémům s jemnou motorikou. Žalobce totiž mívá problémy s očima, mívá alergii a v takovýchto případech je potřeba, aby si aplikoval oční kapky. Tyto si však nedokáže aplikovat sám právě s ohledem na velké problémy s jemnou motorikou. Žalobkyně uvedla, že aplikace kapek není každodenní, bývá v době, kdy žalobce má problémy s očima. S ohledem na těžké zrakové postižení, nemá žalobce dobré prostorové vidění, proto je velmi ztížena jeho orientace v terénu a s ohledem na problémy s jemnou motorikou, má problémy i ohledně stravování.

Z hodnocení věci krajským soudem:

Žaloba je důvodná.

Krajský soud v Brně uvádí, že žalovaný při vydání svého rozhodnutí vycházel ze dvou posudků PK MPSV, pracoviště v Brně, a to z posudku ze dne 30. 10. 2012 a z posudku ze dne 6. 2. 2013. Tyto posudky ve svém obsáhlém rozhodnutí v podstatě celé citoval a jediným posudkovým zhodnocením je jediný odstavec na straně 13 rozhodnutí, kde uvádí:

„Odvolací orgán konstatuje, že posudek posudkové komise byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání. Z posudku je zřejmé, z čeho posudková komise při jeho vypracování vycházela, jak podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila. Posudek byl vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění míry závislosti oprávněné osoby. Z posudku je rovněž patrné, že posudková komise měla pro posouzení zdravotního stavu dostatek podkladů. Prizmatem shora uvedeného tedy bylo nutné rozhodnutí správního orgánu I. stupně změnit tak, že odvolateli příspěvek na péči náleží ve stupni I. (lehká závislost) – tj. ve výši 800 Kč měsíčně.

Krajský soud v Brně zde zdůrazňuje, že jak vyplývá z ustálené judikatury NSS (např. rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-60, dostupný na www.nssoud.cz), na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinnost hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, dále také rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanovených podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (které platí jak pro posudek prvoinstanční, tak i v odvolacím řízení).

Podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v odůvodnění se uvedou důvody výroků nebo výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, **úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.**

Krajský soud v Brně na tomto místě uvádí, že ust. § 68 odst. 3 správního řádu žalovaný nerespektoval a v odůvodnění rozhodnutí, jak již uvedl výše, pouze opsal oba posudky PK MPSV ČR a pokud jde o zhodnocení, pouze uvedl, že s jejich obsahem souhlasí a pokládá je za správné, neuvedl však proč tomu tak je, jakými úvahami se řídil při hodnocení zjištěného skutkového stavu či při výkladu právních předpisů.

Nic takového se tedy nestalo a to zvláště za situace, kdy příspěvek na péči byl žalobci snížen z částky 8.000 Kč měsíčně (III. stupeň) na částku 800 Kč měsíčně (I. stupeň), což by

muselo předpokládat výrazné zlepšení jeho nepříznivého zdravotního stavu, které by se projevilo ve zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb.

Pokud posudková komise v posudku uznání III. stupně závislosti u žalobce v roce 2010 považuje za posudkově nadhodnocené, také s touto skutečností by se žalovaný ve svém rozhodnutí musel vypořádat, neboť z této jediné věty v posudku PK MPSV ČR ze dne 30. 10. 2012 nevyplývá, proč tedy, z jakého důvodu měl být zdravotní stav žalobce nadhodnocen, z čeho posudková při vyslovení tohoto názoru vycházela a s tím by se pak musel žalovaný ve svém rozhodnutí vypořádat a toto buďto obhájit, nebo vrátit PK MPSV k doplnění posudku v tomto směru.

Nic takového se nestalo, když vyslovení této věty ze strany posudkové komise je zásadní a má vážný dopad na posouzení zdravotního stavu žalobce a s ohledem na to zvládnání základních životních potřeb.

Pokud pak žalobce současně s odvoláním proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí založil další tři lékařské zprávy, a to zprávy týkající se zásadního zdravotního postižení, tedy zprávu neurologa, dále pak zprávy z alergologie a imunologie, zprávu očního lékaře, s těmito zprávami se PK MPSV ČR při hodnocení zdravotního stavu žalobce nevypořádala. Je to zřejmé z toho, že tyto zprávy mezi zprávami, které měla k dispozici, ani necitovala, takže za této situace není jisté, zda byl náležitě zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak má na mysli ust. § 3 správního řádu.

Krajský soud v Brně zde pak uvádí, že i pokud jde o sociální šetření, které měla posudková komise k dispozici a z něhož také, kromě lékařských zpráv o zdravotním stavu při hodnocení úkonů, při nichž žalobce potřebuje pomoc či nikoliv, vychází, že toto sociální šetření bylo provedeno dne 23. 4. 2012 v bydlišti žalobce, sociální pracovníci. Záznam ze sociálního šetření je velmi stručný, popisuje to, čeho je žalobce schopen samostatně či s dopomocí jiné osoby, aniž by bylo zřejmé, jak toto sociální pracovnice zjistila.

Vzhledem ke stručnosti této zprávy ze sociálního šetření bylo vhodné, aby sociální šetření v rámci řízení bylo provedeno ještě jednou později, ale také mnohem důkladněji a aby z něho bylo patrné, jak skutečnosti, které sociální šetření popisuje, byly zjištěny, nebo o co se takováto zjištěná skutečnost opírá. Jinak taková zpráva o sociálním šetření nemá prakticky pro posudkovou komisi význam.

V tomto směru soud uzavírá, že skutkový stav nebyl dosud náležitě zjištěn, a to proto, že nebyly zhodnoceny všechny předložené lékařské zprávy do dne vydání napadeného rozhodnutí a že sociální šetření provedené dne 23. 4. 2012 dle názoru soudu nemá žádnou vypovídací hodnotu.

Navíc pak pokud jde o rozhodnutí žalovaného, které je předmětem soudního přezkumu, toto rozhodnutí ve svém odůvodnění nenaplnuje ust. § 68 odst. 3 správního řádu, když žalovaný je tímto ustanovením vázán, neboť z něho není vůbec patrné, jakými úvahami se správní orgán řídil při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí.

Zvláště se vůbec nezaobíral tím, v čem je spatřováno nadhodnocení zdravotního stavu žalobce v roce 2010, případně v čem spatřuje žalovaný výrazné zlepšení jeho zdravotního stavu, když ze třetího stupně se příspěvek na péči snižuje na první stupeň.

Podle § 78 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení.

V daném případě s odkazem na to, že nebyl náležitě zatím zjištěn skutkový stav věci a odůvodnění rozhodnutí žalovaného není v souladu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu, jde o rozhodnutí nezákonné, a proto bylo soudem zrušeno.

V dalším řízení je třeba nejprve doplnit zjišťování skutkového stavu věci o nové sociální šetření, poté nechat vypracovat doplněk posudku PK MPSV ČR s tím, že posudková komise zhodnotí tři lékařské zprávy předložené žalobcem jako součást odvolání a teprve poté bude možno vydat rozhodnutí nové, přičemž posudková komise se bude muset řádně a důkladně vypořádat také s vysloveným názorem, že při přiznání příspěvku na péči ve stupni III. žalobci v roce 2010 došlo k nadhodnocení jeho zdravotního stavu, pokud na tomto stanovisku setrvá.

Nové rozhodnutí, které bude poté žalovaným vydáno, musí být také řádně důkladně a srozumitelně zdůvodněno. Pokud jde o další žalobní námitky žalobce, týkající se postavení jeho matky Ing. J. Ch. ve správním řízení, což byla také zásadní žalobní námitka Ing. J. Ch., v tomto směru soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 107/2013-29, který se postavením Ing. J. Ch. jako účastnice řízení zabýval a uvedl v odůvodnění svého rozsudku, že *„navíc účastníky správního řízení jsou podle § 27 odst. 2 správního řádu též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Řízení o příspěvku na péči podle § 23 a násl. zákona o sociálních službách není účastenství upraveno odchylně. Proto za osoby, jejichž práva nebo povinnosti mohou být v řízení o odejmutí či snížení příspěvku na péči přímo dotčena, mohou být nepochybně považovány právě osoby poskytující pomoc poživateli příspěvku na péči, neboť takové řízení může z uvedených důvodů vést k zásahu do jejich právní sféry. V dané věci tedy stěžovatelce (jedná se o Ing. J. Ch.) příslušelo postavení účastníka správního řízení. Lze tedy uzavřít, že osoba poskytující pomoc příjemci příspěvku na péči je aktivně legitimována k podání žaloby proti rozhodnutí o odvolání týkající se odejmutí nebo snížení příspěvku na péči.“*

V daném případě je tedy důvodná námitka žalobkyně, že to byla ona sama, která mohla podat žalobu proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 8. 2013, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, protože toto rozhodnutí se výslovně dotýká žalobkyně v tom, že v případě, že by byl ponechán žalobci pouze příspěvek na péči v I. stupni ve výši 800 Kč, žalobkyně by byla nucena začít si platit sociální a zdravotní pojištění, což by v její situaci bylo velmi složité, velmi těžce by si v nynější době, s ohledem na skutečnost, že o žalobce pečuje od narození, hledala zaměstnání, když zaměstnavatel by za ni sociální a zdravotní pojištění platil, takže rozhodnutí o snížení příspěvku na péči žalobci se jí zásadním způsobem dotýká. Ona sama tedy také pokládala zjištěný skutkový stav ohledně zdravotního stavu žalobce a s tím související výši příspěvku na péči, za nedostatečně zjištěný. Rozhodně i dle názoru žalobkyně nemůže odpovídat příspěvku na péči ve stupni I.

Pokud jde o otázku zjištění skutkového stavu věci, v tomto směru soud odkazuje na to, co uvedl výše v odůvodnění tohoto rozsudku a s ohledem na stanovisko NSS je důvodná i námitka žalobkyně, týkající se její aktivní legitimace i toho, že jí mělo být doručeno rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2013, a to s ohledem na tu skutečnost, že žalobce jí udělil plnou moc k zastupování v celém řízení od data, kdy byla plná moc udělena, ve správním řízení s ní mělo být jednáno jako se zmocněnkyní žalobce.

Pokud pak jde ještě o námitku žalobce týkající se toho, že rozhodnutí vydané prvostupňovým správním orgánem, tj. úřadem práce, je nicotné, a to proto, že dle § 25 odst. 4 zákona o sociálních službách měl součástí rozhodnutí orgánu I. stupně být i posudek lékaře OSSZ posuzující zdravotní stav žalobce, což se nestalo, soud uvádí:

Je sice pravdou, že v ust. § 25 odst. 4 zákona o sociálních službách v poslední větě je uvedeno: „...posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel.“

Soud zde uvádí, že posouzení zdravotního stavu lékařem MSSZ ze dne 7. 6. 2012 nebylo součástí rozhodnutí úřadu práce ze dne 10. 7. 2012, kterým tento orgán rozhodl odejmout žalobci od 1. 8. 2012 příspěvek na péči, přičemž žalobce i jeho zástupkyně měli možnost se s tímto podkladem seznámit. Soud má za to, že tato skutečnost, že přímo posouzení zdravotního stavu žalobce lékařem MSSZ nebylo zasláno spolu s rozhodnutím o odnětí příspěvku na péči, jeho nezákonnost nezpůsobuje, neboť před vydáním rozhodnutí Vyrozměním ze dne 29. 6. 2012 byl žalobce T. Ch. vyzván, že se může vyjádřit k podkladům rozhodnutí ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči, tedy že může nahlédnout do spisu a vyjádřit se k podkladům. S posouzením zdravotního stavu se tedy žalobce měl možnost seznámit.

Soud pak uzavírá, že dospěl k závěrům, jak uvedl shora, že žaloba je důvodná s ohledem na skutečnosti, které soud v odůvodnění rozsudku uvedl, a proto dle § 78 odst. 1 s.ř.s. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2013 zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení.

V dalším řízení před vydáním nového rozhodnutí v souladu s ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. soud zavazuje žalovaného doplnit řízení o řádné zjištění skutkového stavu a nové rozhodnutí také řádně odůvodnit.

Jak soud uvedl, teprve poté bude možno ve věci vydat rozhodnutí nové.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce i žalobkyně měli ve věci úspěch, náklady řízení však nežádali a ani jim dle názoru soudu žádné nevznikly, proto bylo o jejich nákladech rozhodnuto tak, že se jim nepřiznávají.

Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem Mgr. Milošem Ráboněm, který mu byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Brně, a proto dle § 35 odst. 8 s.ř.s. odměnu za zastupování i hotové výdaje v tomto případě hradí stát. Pokud jde o odměnu za zastupování a hotové výdaje Mgr. Ráboně, jedná se o písemné podání ve věci kasační stížnosti a účast u jednání Krajského soudu v Brně dne 4. 11. 2015, tedy 2 úkony právní pomoci dle vyhlášky

č. 177/1996 Sb., § 9 odst. 2 a § 7, tedy 1.000 Kč za 1 úkon právní pomoci a 2x režijní paušál po 300 Kč dle § 13 odst. 3 uvedené vyhlášky, celkem se tedy jedná o částku 2.600 Kč.

Žalobkyně byla zastoupena právním zástupcem JUDr. Tomášem Truschingerem, který byl žalobkyni ustanoven k zastupování rozhodnutím NSS. Tomuto právnímu zástupci náleží odměna za 3 úkony právní pomoci dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., § 9 odst. 2 a § 7, tedy 1.000 Kč za 1 úkon právní pomoci a jedná se o úkony – sepsání repliky ze dne 11. 11. 2014, účast u jednání dne 7. 1. 2015 a účast u jednání dne 4. 11. 2015 plus 3x režijní paušál po 300 Kč dle § 13 odst. 3 výše uvedené vyhlášky, tj. celkem 3.900 Kč, vše zvýšeno o 21 % DPH, neboť tento advokát předložil doklad o tom, že je plátcem daně z přidané hodnoty, jedná se celkově tedy o částku 4.719 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. listopadu 2015

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová